

Kjempekaren Ottar Brannvål

«Öttôr Brandvål», eller «'n Öttôr», som folk sa, har levd på folkemunne i grannlaget på Brannvålen fram til våre dager. Ottar Tollefsen, som er det offisielle namnet hans, blir i bygdeboka for Alvdal nemnt med namn og fødselsår, han fann Tron-gruva, var rydningsmann av Mellesmoen og reiste tilslutt nordover.

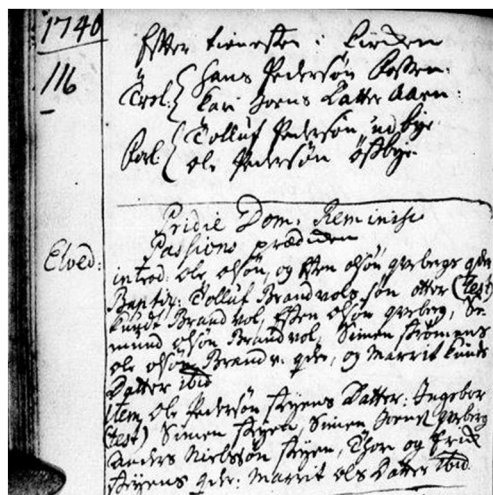
Denne karen har gjort seg bemerkta både i og utafør bygda, først og fremst for sine kjempekrefter og for sitt mangfoldige og arbeidsame liv. Dette blir berre eit gløtt inn i livshistoria hans.

Ottar Tollefsen er fødd i året 1740. Dåpen er innført i ministerialbok for Tynset prestegjeld, 1737 – 1753:

Pridie Dom. Reminise [dagen før andre søndag i faste, som dette året er 12. mars]

Passions prædicken

Bapti. [døpt] Tollef Brandvols søn Otter (test) [fadre] Knudt Brandvol, Esten Olsson Qveberg, Semund Olson Brandvol, Simen Strømens Ole Olson Brandvols qdr, og Marit KnudsDatter ibid. [det samme] Han er den tredje i ein søskenflokk på åtte, der fem barn veks opp. Foreldra er Brynhild Olsdotter f. 1711 og Tollef Olsson f. 1703 frå søstuen, Øverby i Tylldalen. Dei vart gift i 1733. Brynhild var gardjente i Sosen, og paret dreiv garden fram til 1762, da Tollef døydde. Den eldste sonen, Ola d.e. overtok.

Utdrag av kjerkebok for Tynset prestegjeld 1737-1753.

Brannvålsgrenda er som mange andre grender, bygd ut frå ein gard. Brannvålen er første gong nemnt i 1528, den gong skreve Brenduoldt. I 1612 er det blitt tre gardar. Sosa, Usa og Borsa, som låg i ein klynge der Utistu'u ligg i dag. Seinare høyrer me om Lykkja i 1655 og Hauen i 1657. Dette er to gardar som vart liggande utafør klyngen. Seinare kom «Huuspladsen» (Huset) i 1696, Egga i 1777 og Synner Hauen, som blir fråskilt Hauen i 1832. Dei tre bruka i klyngen vart på midten av 1800-talet fløtt frå kvarandre. Borsa vart bygd opp att nordafør, Sosa fløtt eit par hundre meter lengre sør, og fekk namnet Fløtten. Usa

(Utistu`u) vart liggande på same stad.

Knud H. Brandvold fortel om heimgrenda Brannvålen i sin barndom, frå 1845 – 1867: *Under disse gaarde (som på 100 år hadde vorte mange fleir) tilhørte alt landet paa begge sider af elven fra Auma, som er Lilleelvdalens nordgrænse, til Traansaaa i syd, omtrent 10 kilometer.*

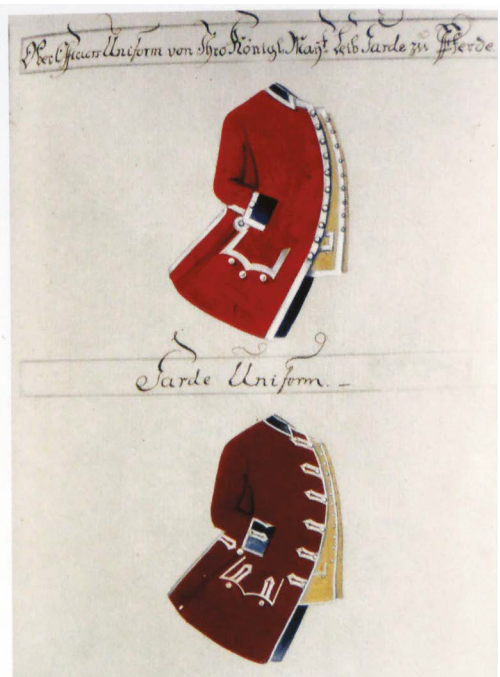
Opp gjennom ungdomsåra blir Ottar kjent for kreftene sine. Både Ottar og fleire av brørne var store og sterke karar. Dei slekta visstnok på farfolket sitt i Tylldalen.

Knud H. Brandvold fortel vidare og nemner 'n Öttör: *Her fostredes en kjæmpesterk slægt. Under dansketiden gjorde de udvalg af de bedste som reiste til Kjøbenhavn som kongens livvagt, deriblandt var en Ottar fra Brandvold. Komne til Hamar deltog de i et selskab og jeg kan tænke mig at brandvolingen ikke var af de mest polerte og af den grund vilde de have ham til gode og ligesaa*

prøve om han var voksen kar. Ottar tog det med ro, fik fat paa en massiv hestesko som hang over døren og strak den du mellom hændene. Siden fik han være ifred.

Ottar Tollefsen er innrullert i det *Opplandske nationale regiment*, under den *Søndenfeldske skiløberbataillon* i det *Aamotske skiløberkompani*. Han er registrert under «ungt mannskap» i 1759, er «gs» (gårdmannsønn) og betegna som «døktig», i betydning av stridande.

Millitærets ruller frå 1761 gje oss fleire opplysninger. Ottar Tollefsen er 24 år gammel, «gms» (gårdmannsøn), er konfirmert og ugift. Under rubrikken «Hvor mange sælandske tommer de ære høje med strømper uden skoer», er Ottar 70 tommer, dvs ei høgde på 1,73 m. Både Ottar og broren Ola (d. y), står oppført på denne lista, begge målt til 70 tommer. Gjennomsnittslengda blant mannskapet i Tynset prestegjeld som

Åprobasjonsteikning av uniform for Livgarden til hest 1762/63. Ill. fra «Konges klæder», 2014.

er utkommandert i 1761 er 163,4 cm. Det må seiast at noe av mannskapet er svært korte av vekst og trekker gjennomsnittet ned. Flesteparten er rundt 64 – 66 tommer.

I 1765, i same kompani, står det skreve: «Unge Mandskabs Nafne»: Ottar Tollefsen, alder 27, «gms» (gårdmannsønn), «døktig», 71 ½ tomme høg, og til sist, «reserve vil gaa til Garden». Eit nytt høgdemål er 71 ½ tommer, altså 1,78 m på strøpelen – ein virkelig stor person på den tida.

Ottar blir overført til Garden, og gjer teneste i Livgarden til hest. Ein har og funne fram til den uniforma som vart brukt i hans kompaniet rundt 1765.

Under sin tjenestetid maatte han holde en hob tilbage for at redde kongens liv. Naar han var ferdig med den sidste havde han igjen en liden stump afbørsepiben. Den kastede han langt ind i væggen og stod der da historien blev mig fortalt». Denne hendinga er sett på trykk av Knud H. Brandvold.

*Offiser og menig i Livgarden til hest 1761/62.
Ill. fra «Konges klæder», 2014.*

Ottar vart lovd ei stor belønning for denne bragden, men fekk den aldri.

Ei anna historie om Ottar frå tenestetida i København: *Soldatene skulle ein gong defilere framfor kongen (Frederik 5.) og kom ridande på hest. På anrop svara Ottar med sitt kvasse mål, og skreik så høgt at «skalken» (hatten) datt av kongen. Da hadde kongen uttrykt: «Det var da en gyselig stemme du utstøtte, min sønn». (I tradisjon etter Peder Jonsson Brandvold, frå Lykkjen f. 1865 – 1953).*

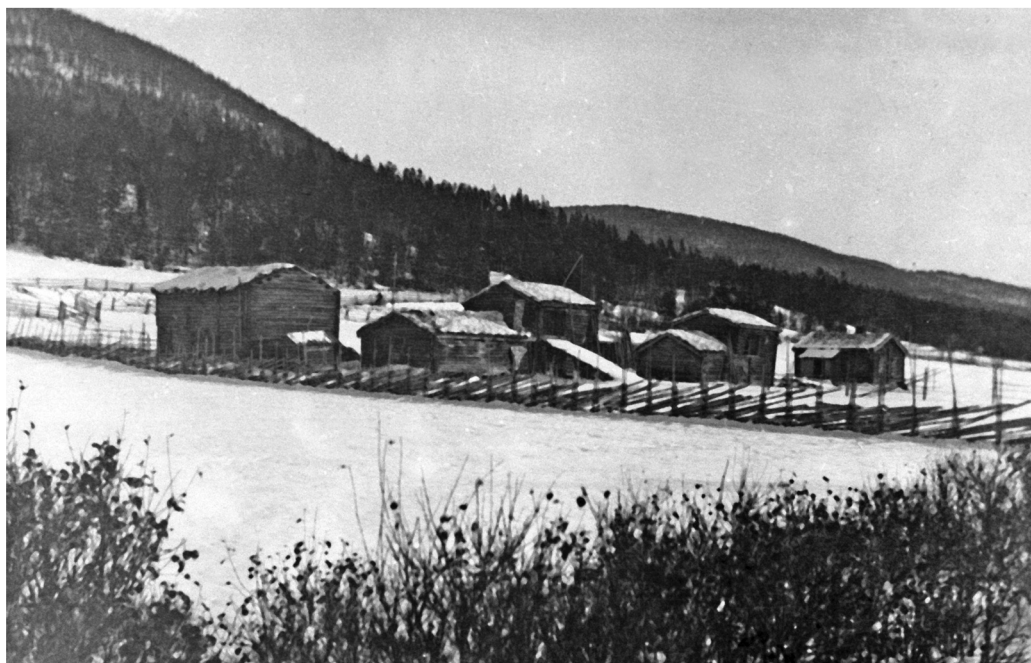
Mellesmoen

Utifrå eit jordstykke av Brannvålen, rekna til ½ kalvskinn, og noe av Steien, bygde han garden Mellesmoen. Denne ligg noen kilometer sør for heimgarden, ikkje langt frå Glåmas breidd. Samstundes bygd han seter til garden, på Tronsvangan. Den gamle seterstua står framleis. H 1766 (det Herrens år 1766) er hogd inn i stokken over inngangsdøra, i skjælet. Grunnplanet er den tradisjonelle tredelte seterstua, med setre (det store rommet), skjæle og masstu. Dette er omlag 8 meter langt og 4 meter breidd.

Omkring 1910 vart gardstunet på Mellesmoen fløtt og nye hus kom opp. På bildet (frå ca. 1900) ser ein plasseringa av gardstomta og dei gamle husa.

Kolbrenning

Røros kobberverk kom i gang i 1644. Frå starten laga Verket ein sirkumferens på 4,5 mil der skogen skulle gå til drift av kobberverket, trekol til smelting av kobber, og trevirke til røsting og fyrsetting. Skogsvirke tok snart slutt, og Verket måtte derfor ta trevirke lengre unna. Alle gardsbruk i Nord-Østerdalen vart pålagt å brenne og levere kol til Rørosverket, og Ottar var ein av dei. Han hadde mange kolmiler ståande i lia ovafor garden. Desse vart brent ned

Garden Mellesmoen, som Ottar bygde, låg på denne tomte. Nokre av husa kan vera frå hans tid. Bildet er frå ca. 1900. MiNØ 41246.

Den gamle seterstua på Tronsvangen. H 1766 er hogd inn i tømmerstokken over inngangsdøra, på innsida. Foto: forfattaren, 2017.

etter tur, og kolet køyrd til Røros på vinterføre.

Ein gong hadde Öttör ei mile som held på å sprekkje. Han sto ei heil natt og heldt rundt mila, men til slutt sprakk mila, – og heile Tronslia brann ned.

No, i seinare tid er det gjort undersøkingar for å finne spor etter kolbotner og jernblæsteranlegg i utmarka i Alvdal. Funna er avmerka på økonomiske kart, som er arkivert i kommunen. Her kan ein m.a. sjå den store aktiviteten som foregjekk i skogen på 1700-talet, da kolbrenning og kolleveranse var ei vesentleg økonomisk inntektskjelde for bøndene i Nord-Østerdalen.

Det fins og synlege bevis på at Ottar dreiv med jønnblæstring. Dette skjedde ikkje langt frå garden, på eit jordstykke som i dag kalles Furuset. «Kvar gong me pløyer her, kjem det opp slagglumper i jorda», fortel gardbrukaren på granngarden Bergebakken. Dette er etter han som bygde Mellesmoen, fortalde Egil B. Nesset.

Bygdeboka for Alvdal kan fortel at Ottar også fann Trongruva, og arbeidde mye der. Den gamle Trongruva låg nordafor nordre Tronsåa, på høgde med dei ytre Tronsvangan, ca 100 meter ovafor dagens St. Knuts gruve. Kor stor drifta var, og kor stort utbytte denne drifta ga, er ukjent.

Familie

Det ser ut til at Ottar stifter familie i 1780-åra. Før den tid har han eit barn med Anne Olsdotter frå Brannvollsløkken f. 1740. Jentebarnet Mali blir fødd i 1773, og døyr 10 måneder gamal. Mora har gått bort same året. Dette er året da blosotta (dysenteri) herja i Østerdalen, og mange bukka under, både unge og gamle.

Ottar gifter seg med Ingeborg Christophersdtr f. 1758. Ho var frå Nordistulien, Vestatæ. (Garden heitte opprinneleg Nord-

istuen, men namnet vart endra etter at garden vart fløtt, som var ein følge av Storfloa i 1789). Ingeborg og Ottar får tre barn. Kjerkjeboka for Tynset prestegjeld og Lille-Elvedalen sogn svikter oss frå 1781 til 1790. Det er derfor uråd å finne innførselen av giftemålet og dåpen til barna. Ei seinare kjelde, skiftet etter Ottar i 1795, hjelper oss med namn og alder til barna: Brynild er 10 år gamal, Sigrid 8 og Tollev 6 år gamal. Utifrå desse opplysningane må alle tre ha levd sine første barndomsår på Mellesmoen.

Reisa nordover

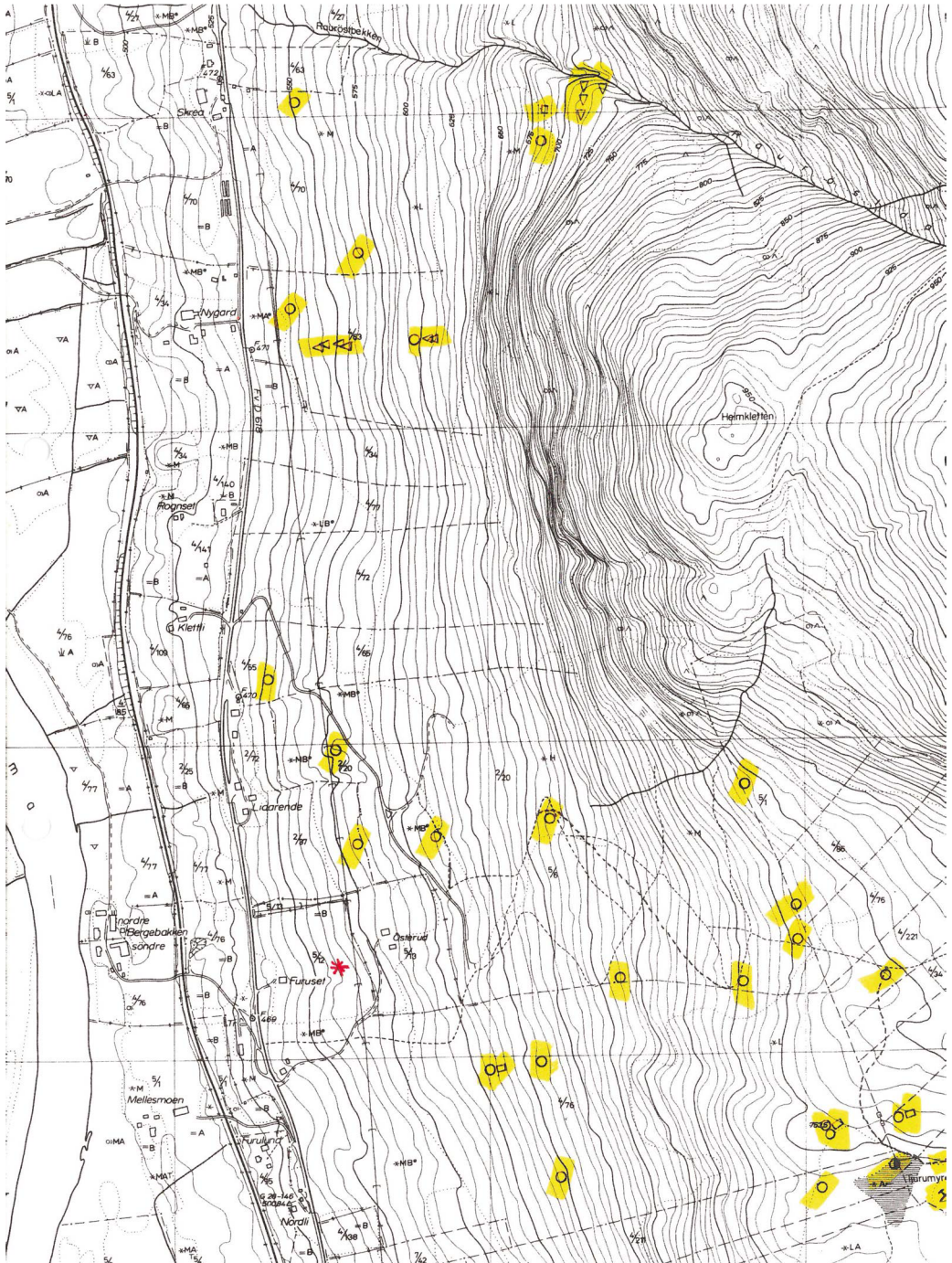
Nicolai Hersleb Ramm, skoginspektør for Røros kobberverk, hadde fått i oppdrag av Jens Holmboe, fogd i Senja og Tromsø fogderi, å kartlegge Barduskogene. Holmbo ivra for å busette folk i den skogrike og fruktbare Bardudalen. Dessutan trengtes trevirke til å bygge opp Tromsø by.

Turen nordover gjorde Ramm våren 1789. Etter heimkomsten la han fram ei beretning om reisa på tinget, uten noen form for oppfordringer av noe slag.

Men likevel: Våren 1791 la 90 personer frå Tynset prestegjeld ut på ei «livslang reise» nordover, mot «eit nytt land med nye moglegheiter». Reisa starta i slutten av mars, og alle sikta seg inn mot ei framtid i Bardudalen.

Det var ulike årsaker som førte til utreisa. Minna om Storfloa, som eit par år før hadde øydelagt hus, jord og høyavlinger låg i bakhodet. Men dette var ikkje hovudårsaken til fløttinga. Kun tre av dei som drog hadde fått gardane øydelagt. Truleg hadde folk mistolka det som vart lagt fram på tinget. Dei reiste i god tru om å kunne skaffe seg ny jord og få økonomisk støtte til nybrotsarbeidet.

Kva som var grunnen til at Ottar og familien reiste er noe uklar. Ei av mine

Kart over kolbotner i Tronslia. Blæsteranlegget til Ottar er merka med *.
 Trongruva kjem utafør kartbladet, men ligg til høgre for Tjurumyra.

Slagg frå jønnblæstringa. Funnet på jordstykket Furuset i 2016. Foto: forfattern.

munnlege kjelder har sagt det slik at «*når ulykka var ute, skogen hadde brent ned, var det ikkje anna å gjere. Det var ikkje meir å leve av*». Gardsbruket kasta ikkje stort av seg, produkta frå garden gjekk stort sett til sjølvhushald. Det som ga økonomisk innkome var kolleveransen til smeltehyttene.

Ei anna kjelde hevda at Ottar hadde sett seg i stor gjeld, og måtte fløtte av den grunn.

Følgjet kom til handelsstaden Klauva i Troms, og vart møtte av fogd Jens Holmboe, i «*Senjen og Tromsø Fogderi*». Holmboe gjev ei skildring av møtet med østerdølene, der han også prøver å forstå grunnen til reisa deira:

Ved Ankomsten hertil kom de allesammen til mig og foregaf, at der i Østerdahls Fogderie før deres Afreyse var publiceret en Forordning paa Tingene, der lovede enhver der ville reyse til Senjens og Tromsø Fogderier for at beboe og opdyrke uopdyrkede Egne, skulle der hos Fogden faae fornøden Forskudder dertil af Kongens Casse; Jeg forsikrede disse samtlige at saadan Forsikring eller anden Ordre derom var ey mig bekient, og det varede noget inden jeg kunde overtale dem til at troe mig: Jeg har siden

giort mig Umage for at komme efter hvad der maatte være, der hafe forandiget saadanne Tanker hos dem; men finder ikke andet, end at de formodentlig haver mistydet didhen den almindelige publicerede Forordning betreffende Tromsø Kiøbstæd og den Hielp de kunde vente som der qva Borgere ville nedsætte sig. (Fogd Jens Holmboe, 6. juli 1793).

Sju menn i følgjet vart utvald som rydningsmenn i Barduskogen. Tre av dei fløtte straks ut att, medan ulike omstende gjorde det vanskeleg for to andre å bli. Dermed vart det att to familiar i Barduskogen, Ole Olsson Brandvoll frå Hauen, med kone og sine åtte barn i alderen 25 – 9 år, og Jon Simensen Kalbækken frå Tynset, med kone og tre barn. Dei andre østerdølene vart teke inn som tenestefolk rundt om, og fleire fekk arbeid i prestgarden.

Amtmann Sommerfeldt i Finnmarkens amt, gje ei svært positiv beskrivelse av østerdølene. Han legg inn eit godt ord for dei i forhold til busetting og deira søknad om lån frå Rentekammeret: «*Efter saaledes at have anhørt deres beklagelse, som de, med al sin sindighed der er dalefolket egen, fremførte, henvente jeg mig til sognepræsten for Dyrø sogn hr Rosted som just var paa stedet for at tale med mig*». Presten kunne berette at de hadde vist en utmerket oppførsel, og at han hadde sett prøver på at de var meget hendige og dugelige folk til landbruk. De var i sin beste alder og svarte fullkomment til «*det gode rygte østerdølene med de flere daleboere eier og fornemmelig har konservert*». (Sitat A. Kiil 1976).

Ottemoen

Året etter vart østerdølene bydd ei graslette på Vikafjellet på Senja. Prest Elling Rosted i Dyrøy kunne fortel om «*en al-*

menningsstrekning, gressrik og vel skikket til å dyrke og til kreaturavl». Her busette Ottar Tollevsen seg i 1792. Han og familien begynte å rydde garden Ottemoen. Samstundes slo Halvor Hågensen frå Tyllaldalen seg ned i Halvorsli. Året etter kom Tore Hågensen Kveberg, og bygde Torsli. Denne personen var inngifta på Kveberg, med Gudlaug Estensdtr frå Trøen f. 1755.

Ottar fekk utparsellert eit stort jordareal. Og på få år bygd dei både hus og fjøs. I skiftet etter han, tre år seinare, nemnast både husdyr og gjenstander. Av husdyr har dei ei raud ku med horn, ei svart og kvit kvige, ei kvige med horn, ein kvit vaksen sau, samt enda ein sau, to lam, ein grå vær (vedde), ein kastrert vær (gjeldvedde), ein bukk, fire vaksne geiter, der ei av desse er kvit og svart.

Mange av gjenstandene følgde truleg med frå heimbygda. Av snekkarredskap fins fleire typer høvler, grind sag og økser. Mange gjenstander kan knyttes til hushaldning, som gryter, trau, fat, skåler, vassbøtter, smørkinne og ein dall. Av kleplagg nemnast ei grå vadmels trøye, ein lamm-skinns mudd og «*En graa Fleskes Mudd*». (Dette kan vera ein mudd eller ein frakk med flasker, dvs. oppklypte skjøter). I tillegg er det oppført ein diksel, som er ein hammer innan bøkkerhandverket. Den mest dyrebare og verdifulle gjenstanden er *ei riflebørse taksert til 5 riksdaler*. Denne får hr. Rosled utlagt, til dekning av sine fordringer. Alt dette er gjenstander som lensmann, sorenskriver og andre privatpersoner skal ha som dekning av uteståande gjeld, og fordringer tillagt arveoppgjeret.

Ottar Tollevson får noen få år på Ottemoen. Han dør og blir begravet (jordet) 16. juli 1795.

Enka Ingeborg Christoffersdtr. gifter seg opp att året etter, med Anders Olsson

frå Tynset som var komen nordover året før. Han heldt fram på rydningsplassen, og skal ha vore ein etterspurt snekkar. Anders dør i 1803. Dei har eit barn saman.

Barna til Ottar er alle konfirmert i Tranøy kyrkje, Brynhild i 1803, Sigrid i 1807 og Tollev i 1808. I ministrerialbok for Tranøy prestegjeld, 1773 – 1806 og 1806 – 1820 er alle tre nemnt i kapitlet konfirmasjon. Ved inskrivinga av konfirmantene i kjerkeboka trekker presten fram ferdigheter i lesing og skrivning, og deira personlegdom.

Brynhild (f. ca 1785):

Aar 1803 Den 22de Søndag efter Trefoldighed blev efter 5 Ugers Undervisning paa Præstegaarden følgende 43 Unge af Menighederne Konfirmerte ved Norman i Tranøe kirke i den Orden som her følger:

Sognet af hvilket: Tranøe.

Konfirmanternes Navne: Brønnild, hos Fad. Otte Tollevsen Vikafjeld

Alder: 18

Til skolek. hvor meg: 16 s.

Sigrid (f. 1788):

Den 19de Søndag e. Trinit blev efter 6 Ugers daglig Undervisning paa Præstegaarden ved mig

Nils Norman og Skoleholder Mikael Hansen efter efterskrevne Ungdom konfirmeret i Tranøe Hovedkirke i følgende Orden.

Nr. 30.

Sigrid Ottersdr, 19 ½ gammel, født i Ty(l)dalen, kom hertil for 10 – 12 Aar, tjener

Svoger Jakob Hansen Ottemo. Læser ganske godt i Bok, og saa vidt med Nytte, har været i slette Foresattes Hænder, hvoraf følgen er en nedbrudt helbred. I forhold stille og beskeden.

Givet til Skolek 32.

Tollev (f. ca 1789):

Den 17de Søndag eft. Trinit blev, efter 6 Uger daglig Undervisning i Tranøe _skole, hvor skoleholder Nikolai Nilsen assisterede ved øvelser Indadlæsning og skrivning, følgende konfirmeret i denne Orden.

Nr. 14.

Tølløv Ottersen, født i Agershuus stift, kom hertil, da han var 3 Aar gammel, tjener siden Foraaret paa Tranøe, i de 19 Aar, læser meget slet, skriver nogenledes, har forresten lært meget lidt, men giver haab om Forbedring, et vackert Menneske, stor og rank, at han kunde tjene ved Garden. Givet til skolekassen 0 - 2 - 0 [2 ort].

I fattigreknskaben for Tranøy i 1814 er oppført: «Ingeborg Kristoffersd. Ottemo, en gammel fattig Enke med et lille Barn». Ho får ei ½ skjepp rug som understøttelse, som seinare blir høgda til ei heil skjepp. Ingeborg Kristoffersdotter døyr i Tranøy-botn, Tranøy i 1840.

Slekt og etterslekt i Alvdal

I Alvdal er det att ei tynn slektsline etter familien frå Sösen. Broren Ola Tollefson d.e, f. 1735, dreiv garden, men det «bar reint av leia», og han fløtta også nordover. Han hadde i 1760 gifta seg med Ingrid Pedersdtr. og har barna Tollev f. 1761, Brynhild f. 1763 (gift med Jon Haldoson frå Eggemoen, bygde garden Søndre Torsli, og får tre barn saman) og Peder f. 1766.

Bror nummer to, Ola d. y. f. 1737, blir gift med Ingrid Jonsdtr. Haldos f. 1738. Dei får to barn, nr. 1: Tollef f. 1767, var døvstum, døydde som fattiglem på Randmælen i 1851. Nr.2. Jon f. 1772, «var hos Jon Haldosen» i 1792. Ola d. y. døyr ein gong mellom 1773 og 1778. Enka gifter seg oppatt med Daniel Embretson på Leet, Fåset, Tynset. Ho går bort i 1789. Dei har to barn saman.

Den tredje broren, Tollev f. 1742 er oppført i militærrullene i 1759, 17 år gamal. Han døyr i 1761 av barnekopper.

Ottemoen, Vesterfjell på Senja. Dette er den andre garden som Ottar bygde, frå 1792 til 1795.

Foto: Bjørnar Nybrot, 2017.

Broren Simen Tollefsen f. 1745 hadde med Sigrid Simensdotter i Nordigarden ved Straumen dottra Kari. Ho vart i 1807 gift på Randmælen, med Ola Pederson f. 1768, og er den andre kona hans. Dei fekk tre barn saman. Sonen Ola f. 1810, kjøpte Steimoegga, og er der opphavet til ei stor slekt.

Søstra Eli Tollefsdotter er f. 1746. Den neste søstra, Marit f. 1747 døyr som spebarn, og broren Knut f. 1749, døyr 1 år gamal.

Etterslekta på Ottemoen

Ottar etterlet seg tre barn.

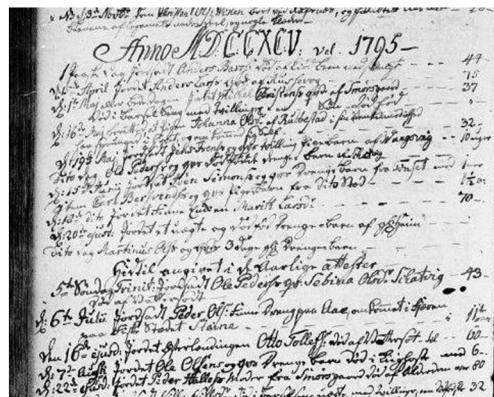
Den eldste, Brynild, fødd ca 1785, gifta seg med Jakob Hansen frå Rubbestad, Tranøy (døbt 1773) i 1804. Dei blir buande på Ottemoen, og får fem barn. 1. Hans Andreas f. 1806, 2. Ingeborg Sirena f. 1809, 3. Siri f. 1814, 4. Otte f. 1817, Oleanna f. 1819. Det ser ikkje ut som Brynild sine barn har etterkommarar. Brynild blir enke i 1823, og gifter seg andre gong i 1842 med Benjamin Hanssen frå Berg, Dyrøy. Ho går bort 17. november 1862 i Solli, Tranøy.

Sigrid, som er fødd ca. 1788, blir konfirmert i 1807. Ho døyr av tæring, og blir gravlagt 11. mai 1808.

Tollef (Tølløv), fødd ca 1789, gifter seg i 1814 med Karen Johsdotter f. 1789, frå Åndervåg, Ibestad. Etter at han blir gift fløtter dei til Tranøybotn. Paret får åtte barn: 1. Anna Serina f. 1810, 2. Kristian f. 1812, 3. Otte f. 1815, 4. Simon Torger f. 1816, 5. Anders f. 1819, 6. Cecilie Kristina f. 1821, 7. Tobine Carolina f. 1824, 8. Rasmus Martinius f. 1827.

Tollef døyr i 1840 i Tranøybotn, Tranøy. Utifrå desse åtte barna har sju av dei etterkommarar. Dette har ført til ei stor slekt, som i dag er spreidd over store delar av landet.

Dei siste opplysningane me har om Ottar står i kjerkeboka for Tranøy prestegjeld: Otto Tollefsen døyr av vattersott, 60 år gammal. Gravlagt 16. juli 1795.

Frå ministeialbok for Tranøy prestegjeld 1773 – 1806: «ANNO MDCCXCV» [1795].

Den 16. juli, Jordet østerlendingen Otto Tollefsen død af Vattersot. t. 60 (år).

Litteratur

- Steimoeggen, Einar: *Alvdal bygdebok, bind 1*. 1966.
- Steimoeggen, Einar: *Alvdal bygdebok, garden og ætta, bind 2 -1 og 2*. 1973.
- Eggset, Alf: *Alvdal bygdebok 1, Bygda oppmed Glåma*. 2011.
- Eggen Eystein: *Tylldalen – Brydalen bygdebok*. 1957.
- Streitlien, Ivar A.: *Tynset bygdebok, bind 2*. 1973.
- Brandvold, Knud H: *Minnesota: Ungdomsminder fra Østerdalen. Østerdalslaget i Amerika*. (Ca 1910).
- Braseth, Leif: *Utvandring til Bardu*. 1991.
- Braseth, Leif: *Drømmen om den store malmåra. Alvdals gruvehistorie*. 1995.
- Kiil, Alf: *Målselv bygdebok, bind 1*. 1976.
- Granlund, Dagfinn: *Migrasjon til Bardu fra Tynset prestegjeld 1791- 1845*.

- Hovedfagsoppgave i historie.*
Universitetet i Tromsø. 1975.
- Petersen, Karsten Skjold:
Kongens klæder. Tøjhusmuseet,
København. Historika. 2014.
 - Nybrot, Bjørnar: *Dølene som rydda
gårdene i Vesterfjell i 1970-åra.* I:
Årbok for Senja. 1991.
 - Eriksen, Hans Kr: *Fra veidemann til
fiskebonde, Bygdebok for Dyrøy,
Sørreisa og Tranøy.*
 - Heskestad, Olav: *Kalender for historie og
ættegransking.*
Universitetsforlaget. 1965.
 - Ofstad, Terje: *Slektsrapport.*
 - Per Arnfin Bergebakken f. 1927.
 - Arne Johan Bergebakken f. 1953.
 - Bjørnar Nybrott, Senja/Tromsø.
 - Liv Marit Løvdal, Vangsvik på Senja.
 - Terje Ofstad, Trondheim.

Kart

Haldor Nyeggen og Erling Flaten:
*Økonomisk kart over Alvdal. Kolbotner og
jernbæstergroper.* I Alvdal kommune sitt
arkiv.

Arkivalia, alt på Digitalarkivet

- Ministerialbok for Tynset prestegjeld
1737 – 1753.
- Opplandene nationale regiment.
Søndenfjeldske skiløberkompani 1759.
- Opplandene nationale regiment.
Søndenfjeldske skiløberkompani 1761.
- Opplandene nationale regiment.
Søndenfjeldske skiløberkompani 1765.
- Ministerialbok for Tranøy prestegjeld
1773 – 1806.
- Ministerialbok for Tranøy prestegjeld
1806 - 1820.

Munnlege kjelder

- Egil Bergebakken Nettet f. 1916 – 1982.
- Per Brandvoll f. 1926, i tradisjon etter
bestefaren Peder Jonsson Brandvoll,
f. 1865 – 1953.
- Ola Tronsmoen f. 1928, i tradisjon etter
Arne A. Mellesmo f. 1877 – 1968.